

Geologiska forskningscentralen

21.6.2023

GTK/466/00.00.04/2023

Geologiska forskningscentralens operativa likabehandlingsplan för 2023–2027

21.6.2023

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Bedömning av utgångsläget	2
3	GTK som leverantör av externa tjänster	3
3.1	Offentliga tjänster och produkter med tanke på likabehandling	3
3.2	Geoutställningen ur likabehandlingsaspekt	5
3.3	Övriga lokaler ur likabehandlingsaspekt	5
3.4	Kommunikationen ur likabehandlingsaspekt	5
4	Åtgärder för att främja likabehandling	7
4.1	Utvecklingsbehov som identifierats	7
4.2	Åtgärder för att främja likabehandling 2023–2027 och uppföljning av åtgärderna	8

21.6.2023

1 INLEDNING

Vid Geologiska forskningscentralen (GTK) arbetar vi för landets bästa. Vi producerar opartiska forskningsdata för att bidra till att lösa utmaningar i samband med bland annat klimatförändringarna, energiomställningen och den cirkulära ekonomin. Tillsammans med våra finländska och internationella samarbetspartner skapar vi en hållbar, kolneutral framtid. GTK är ett forskningsinstitut underordnat arbets- och näringsministeriet.

Som ett ämbetsverk underordnat arbets- och näringsministeriet är GTK skyldig att garantera att var och en behandlas lika och som jämställd. Diskrimineringslagen (1325/2014) trädde i kraft i januari 2015 och syftet med lagen är att främja likabehandling och förebygga diskriminering. I 5 § i lagen finns bestämmelser om myndigheternas skyldighet att bedöma och främja likabehandling. Dessutom ska varje myndighet ha en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling.

Genom en operativ likabehandlingsplan ser GTK till att dess kunder och andra externa partner och intressenter behandlas lika. I detta dokument presenteras en bedömning av utgångsläget, GTK:s offentliga tjänster och projektverksamhet samt åtgärder för att främja och följa upp likabehandling i GTK:s tjänster och i annan extern verksamhet. Denna plan berör med andra ord inte GTK:s personal. Vår organisation har en separat personalpolitisk likabehandlings- och jämställdhetsplan och åtgärder för att främja mångfald, jämlikhet och inkludering inom GTK.

Vår verksamhet utgår från att olika aktörer och folkgrupper kan använda GTK:s tjänster på lika villkor och att alla behandlas lika i all verksamhet inom organisationen. GTK följer upp och bedömer hur likabehandling förverkligas, och alla vid GTK arbetar på ett systematiskt och målinriktat sätt för att främja likabehandling. Likabehandling är en del av GTK:s verksamhetsprinciper och ingår i GTK:s strategi och värderingar, det vill säga djärvt nyfiken och banbrytande, mer tillsammans och en ansvarstagare med uppskattning.

Denna operativa likabehandlingsplan behandlades av GTK:s samarbetsråd den 26 maj 2023 och ledningsgruppen godkände planen den 21 juni 2023. Planen har utarbetats i samarbete mellan representanter för GTK:s operativa verksamhet, kommunikation, juridiska tjänster och personalförvaltning.

21.6.2023

2 BEDÖMNING AV UTGÅNGSLÄGET

Enligt lagen om Geologiska forskningscentralen (167/2011) och 1 § i statsrådets förordning (168/2011) har GTK till uppgift att 1) genom egen finansiering, samfinansiering och på uppdrag utföra sådant forsknings- och utvecklingsarbete inom det geologiska området som behövs för näringslivet och för samhället i övrigt, 2) främja forskningen inom sitt ansvarsområde genom att delta i internationellt samarbete och betjäna såväl inhemska som utländska kunder, 3) sörja för insamlandet av uppgifter och informationsförsörjningen inom sitt ansvarsområde och 4) utföra andra uppgifter som bestäms eller föreskrivs för centralen.

Till GTK:s uppgifter hör inga offentliga myndighetsuppgifter, såsom tillståndstjänster och tillsynsuppgifter. I enlighet med lagen omfattar GTK:s offentliga tjänster och produkter i första hand geologisk informationsförsörjning och insamlande, forskning och delning av geologisk information i Finland. Förverkligandet av likabehandling i externa tjänster har inte tidigare beskrivits i form av en plan. Det har ändå varit en del av organisationens verksamhetsprinciper, eftersom jämlikhet och oberoende ingår i GTK:s värderingar och strategi.

GTK har verksamhetsställen i Rovaniemi, Kuopio, Karleby, Esbo, Outokumpu och Loppi. Organisationsstrukturerna är riksomfattande och personalen har fri rörlighet och möjlighet att jobba på distans på olika verksamhetsställen, om det är möjligt med tanke på utförandet av arbetsuppgifter. Genom ett omfattande nätverk av verksamhetsställen syftar GTK till att bevara den regionala synvinkeln i sin verksamhet. GTK har inga egentliga kundserviceställen.

21.6.2023

3 GTK SOM LEVERANTÖR AV EXTERNA TJÄNSTER

GTK:s operativa resultat uppstår främst som resultat av projektarbete. Vår projektverksamhet är indelad i verksamhet som bedrivs genom egen finansiering, verksamhet som bedrivs genom samfinansiering, samarbete och avgiftsbelagd verksamhet. Varje år genomför vi omkring 300 projekt, där vår roll är att tillhandahålla tillämpad forskning och information opartiskt, oberoende och ansvarsfullt. I projektverksamheten följer vi principerna i diskrimineringslagen och jämställdhetslagen. Genom vår verksamhet syftar vi till att främja likabehandling såväl i hemlandet som på internationell nivå.

Varje expert som arbetar i projektverksamheten är ansvarig för att främja arbetet med likabehandling och jämställdhet. Likabehandlings- och jämställdhetsaspekterna har beaktats i vår projektverksamhet. I projekten syftar vi till att främja jämställdheten mellan könen och sörja för en säker och respekterande arbetsmiljö för alla experter, intressenter och kunder som arbetar i projektteamet, genom att förebygga trakasserier och diskriminering på grund av ålder, etniskt eller nationellt ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller andra personliga egenskaper. I vår avgiftsbelagda kundverksamhet följer vi samma etiska principer som i den verksamhet som bedrivs genom offentlig finansiering. I all projektverksamhet följer vi också principerna för öppen vetenskap.

I internationella projekt samarbetar vi med olika intressenter och kunder i många tillväxtländer, som i fråga om likabehandlings- och jämställdhetsrutiner skiljer sig från vårt land. I samband med de kontakterna lyfter vi genom vårt exempel fram likabehandlings- och jämställdhetskulturen via projektarbete och projektrutiner.

Information, innovationer och kundlösningar som vi tar fram i projektverksamheten är tillgängliga för alla på lika villkor genom flerkanaliga tjänster och platsoberoende verksamhet. För det riksomfattande servicedatalagret utarbetade vi under 2017 med fokus på kunden en beskrivning av våra servicekanaler och de tjänster som vi har tillhandahållit i projektverksamheten, och vi uppdaterar informationen regelbundet. Lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) ålägger organisationerna inom den offentliga förvaltningen att beskriva sina tjänster i Suomi.fi-servicedatalagret. Innehållet i servicedatalagret är öppna data, det vill säga tillgängligt via ett öppet gränssnitt var som helst, såsom i e-tjänster, chattbotar och karttjänster. De tjänster som vi har beskrivit visas också i e-tjänsten Suomi.fi, vars huvudsakliga syfte är likabehandling av medborgare och användbara och begripliga offentliga tjänster.

3.1 Offentliga tjänster och produkter med tanke på likabehandling

I delningen av information är GTK:s verksamhetsprinciper jämlikhet och transparens. I första hand tillhandahåller GTK offentliga tjänster och produkter via webbtjänster. Webbtjänsterna möjliggör tillgång till information oberoende av tid och plats. Användningen av webbtjänster är i regel avgiftsfri

21.6.2023

och kräver inte identifiering. Största delen av det material som tillhandahålls via webbtjänster är avgiftsfri. Licensavgifter tas endast ut för platsbundna tjänster och produkter som är riktade till experter inom geobranschen. Språk som i huvudsak används i webbtjänsterna är finska och engelska, beroende på målgruppen för tjänsten. Vissa tjänster är också tillgängliga på svenska.

GTK tillhandahåller följande offentliga webbtjänster:

- **Geo.fi**, en portal som innehåller sammanställda geodata: [Material och webbtjänster | GTK](#)
- **Hakku**, en tjänst för sökning och nedladdning av material
- **Karttjänster**: Jordskorpa (Maankamara), MDaE, Undersökning av jordarter (Pohjatutkimukset), Sura sulfatjordar (Happamat sulfaattimaat), Lähde, Bakgrundskoncentrationer i jordmånen (Tapir)
- **Gränssnittstjänster**
- **Webbiblioteket**
- **Kiviharrastajalle**, en sammanställande tjänst för stenamatörer: bland annat folkprovsverksamhet, OmaKivi
- **Spinelli**, en virtuell stenutställning

Användningen av geodataproducter kräver kunskaper om geodataprogrammet och temat. Genom GTK:s karttjänster kan dock data också ses av personer som inte har färdigheter att använda geodataprogram. Hänsyn har tagits till att användargränssnitten är lätta att använda och gränssnitten utvecklas regelbundet utifrån kundrespons.

Vi ger också personlig kundservice och vägledning i olika tjänster, produkter och material. Kundservicen har öppet under tjänstetid och ger service på finska, svenska och engelska. GTK:s bibliotek är ett offentligt bibliotek som är öppet för alla och ligger i Esbo. Biblioteksmaterialet omfattar främst publikationer om geodata.

GTK har utfört uppgiften att samla in information allt sedan år 1885. Organisationen har långa traditioner i digitala tjänster och merparten av det befintliga materialet har digitaliserats. Materialet är tillgängligt på det ursprungliga språket. GTK:s analoga arkivmaterial som ska förvaras varaktigt förvaras i Riksarkivet.

GTK beviljar tidsbundna parallella licenser för forskningsmaterial. Beviljandet av licenser för material är en noggrant kontrollerad process. Alla kunduppdrag registreras i ett elektroniskt ärendehanteringssystem och vid uppdragen tillämpas på förhand fastställda förfaringsätt, blankettmallar och prissättning i syfte att säkerställa att kunderna behandlas lika. Användarvillkoren för materialet är på finska, svenska och engelska. Användarvillkoren har beskrivits i dokumenten "grundlicens" och "öppen licens" på GTK:s webbplats.

Eventuella licensavgifter har beskrivits i prislistan för geodatamaterial och geodataproducter. På webbplatsen finns prislistan på finska och engelska. Prislistan finns också delvis att tillgå på svenska.

21.6.2023

Vi samlar regelbundet in kundrespons både via webbtjänster och genom kundenkäter. Vi svarar på kundresponsen personligen, om kunden önskar det. Vi syftar till att kontinuerligt förbättra vår kundservice utifrån respons.

3.2 Geoutställningen ur likabehandlingsaspekt

I GTK:s lokaler i Esbo (på Bergsmansvägen 5) finns en geoutställning som är öppen för alla. Utställningen är öppen vardagar klockan 9–16. Barn och unga i åldern 5–15 år och stenamatörer är den största besökargruppen i utställningen. Utställningen ger grundläggande information om geologin och inspirerar till geologi. Inträdet är fritt. För närvarande ordnas guidning på finska och engelska. Gruppbesök ska bokas separat.

GTK:s verksamhetsställe i Esbo är tämligen väl tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Men det finns vissa brister i lokalernas tillgänglighet. På utställningen är de förklarande texterna på bilderna och väggarna på finska, men i lokalen finns broschyrer som innehåller relevant information på finska, engelska och svenska. Hörselskadade och synskadade har inte beaktats särskilt väl i utställningslokalerna. På utställningen finns vissa föremål som kan röras, men de förklarande texterna är till exempel inte tillgängliga för synskadade.

3.3 Övriga lokaler ur likabehandlingsaspekt

GTK:s verksamhetslokaler i Loppi, Outokumpu och Rovaniemi används regelbundet även av våra kunder. Med tanke på operativ likabehandling finns det vissa brister i lokalerna (mer information finns i punkt 4.1 Utvecklingsbehov som identifierats).

3.4 Kommunikationen ur likabehandlingsaspekt

Geologiska forskningscentralen kommunicerar på många språk via många kanaler. I vår externa kommunikation använder vi främst vår webbplats och olika sociala medier. Innehållet på vår webbplats är på finska, engelska och svenska. Det viktigaste innehållet på webbplatsen översätts alltid om möjligt till alla tre språk. På sociala medier kommunicerar vi i första hand på finska och engelska och vid behov även på svenska.

I vår externa kommunikation beaktar vi om möjligt de regionala och språkliga dimensionerna av vår verksamhet. I tvåspråkiga områden ger vi information om våra undersökningar och undersökningsresultat även på svenska. I samernas hembygdsområde informerar vi lokala medier, intressenter och aktörer om vår verksamhet på det mest använda samiska språket i regionen. När vi deltar i internationella projekt, kommunicerar vi även på andra språk efter lokala behov och mål.

Vi ger ut 20–30 meddelanden per år. De flesta pressmeddelanden är på finska, men också på svenska eller på engelska beroende på region, tema och målpublik. Rekryteringsannonser som läggs ut i

21.6.2023

portalen Valtioille.fi är alltid på både finska och svenska. Annonser läggs också ut på engelska, om det går att sköta arbetsuppgiften enbart med engelska.

I digital kommunikation iakttar vi kraven i EU:s tillgänglighetsdirektiv (2016/2102/EU). Den digitala kommunikationen omfattar vår webbplats (bortsett från geologiska karttjänster och materialtjänster), våra sociala kanaler och mediedistribution. Tillgängligheten i nätkommunikationen har beaktats vid det tekniska genomförandet, användbarheten och innehållets begriplighet. Vi iakttar kraven på nätinnehålls tillgänglighet när vi lägger ut innehåll, blanketter, filer och video- och bildmaterial på sociala medier. När det gäller vetenskapliga innehåll strävar vi efter att informationen är begriplig och har åskådliggjorts.

Tillgängligheten på vår webbplats har utvärderats av externa experter, utifrån användarrespons och med hjälp av separata serviceprogram. Webbplatsens tillgänglighet har testats och webbplatsen uppfyller kraven för WCAG 2.1 nivå AA. Webbplatsen uppfyller i stort sett väl alla krav för nivå A och AA. Webbplatsens tillgänglighet övervakas och dess nivå upprätthålls som en del av den dagliga verksamheten inom kommunikationens ansvarsområde.

21.6.2023

4 ÅTGÄRDER FÖR ATT FRÄMJA LIKABEHANDLING

Nedan beskriver vi med tanke på operativ likabehandling de utvecklingsbehov som vi har identifierat inom GTK, och åtgärderna för att tillgodose behoven under 2023–2027.

4.1 Utvecklingsbehov som identifierats

Vi har identifierat olika utvecklingsbehov under tre helheter, nämligen offentliga tjänster och produkter, verksamhetslokalernas tillgänglighet och kommunikation.

Offentliga tjänster och produkter

- a. Kundrespons bör också samlas in i syfte att mäta operativ likabehandling så att vi kan få externa bedömningar av hur likabehandling förverkligas i våra tjänster.

Verksamhetslokalernas tillgänglighet

Vi har identifierat behovet av att förbättra tillgängligheten för kunder med funktionsnedsättning på de verksamhetsställen som kunderna och samarbetspartnerna har tillträde till.

- b. Verksamhetsstället i Esbo (på Bergsmansvägen 5) besöks av många kunder och andra representanter för våra intressenter. För personer med funktionsnedsättning är lokalerna tämligen väl tillgängliga. En av ytterdörrarna kan öppnas med en knapp och ytterdörren har en låg tröskel, medan tröskeln till vindfånget är för hög. Det är svårt för personer med funktionsnedsättning att gå till geoutställningen, eftersom dörren är tung och öppnas utåt.
- c. Lokalerna på verksamhetsstället i Loppi (på Mustinsuontie 159) kan också bokas för externa kunder. Det är inte möjligt att tillgängligt gå in via framdörren och toaletterna är inte planerade att användas av personer med funktionsnedsättning.
- d. Verksamhetslokalerna i Outokumpu (på Tutkijankatu 1) besöks regelbundet av våra kunder på inbjudan. Kunderna rör sig i lokalerna ledsagade av vår personal. I nuläget består verksamhetslokalerna i Outokumpu av två byggnader, det vill säga en kontorsbyggnad samt laboratorier och en provfabrik. Det är möjligt att tillgängligt gå in i kontorsbyggnaden och personer med funktionsnedsättning kan röra sig i lokalerna. Personer med funktionsnedsättning kan gå in i laboratorierna och provfabriken med assistans. I bägge byggnaderna finns en tillgänglig toalett. För att arbetarskyddet och sekretessen i kundrelationerna ska kunna garanteras är det inte möjligt att besöka alla lokaler i byggnaderna.

21.6.2023

- e. Det är möjligt att tillgängligt gå in och röra sig i verksamhetslokalerna i Rovaniemi (på Lepikontie 9), men toaletterna är inte planerade att användas av personer med funktionsnedsättning.

Kommunikation

- f. I vår externa kommunikation har vi upptäckt behov av att särskilt förbättra omfattningen och aktualiteten i innehållet och informationen på svenska.
- g. Vårt mål är att säkerställa att de språkliga rättigheterna tillgodoses på båda inhemska språken och, särskilt i vår verksamhet i samernas hembygdsområde, på samiska.

4.2 Åtgärder för att främja likabehandling 2023–2027 och uppföljning av åtgärderna

Vi fortsätter att upprätthålla de väl upplevda ovan beskrivna åtgärderna för att främja likabehandling. Vi utvecklar även framöver våra tjänster och iakttar gällande lagstiftning för att garantera likabehandling av våra kunder. Även framöver ägnar vi uppmärksamhet åt likabehandlingen i kundarbetet och gör våra elektroniska kommunikationstjänster ännu mer kundinriktade.

Nedan beskrivs åtgärderna för att utveckla den operativa likabehandlingen inom GTK under 2023–2027. Åtgärderna ses över och genomförandet av åtgärderna följs upp med några års mellanrum.

Offentliga tjänster och produkter

- a. Vi syftar till att inkludera frågor om operativ likabehandling i enkäter och respons som mäter kundnöjdhet.

Verksamhetslokalernas tillgänglighet

- b. Vi ser till att personer med funktionsnedsättning har lika möjligheter att delta i och använda GTK:s tjänster på vårt verksamhetsställe i Esbo (på Bergsmansvägen 5). Detta förutsätter att lokalerna är tillgängliga både vid ingången och på vägen till geoutställningen. Tillgängligheten på geoutställningen ska också säkerställas.
- c. I utvecklingsprojektet på verksamhetsstället i Loppi (på Mustinsuontie 159) har bristerna i tillgängligheten beaktats och de nya byggnaderna stämmer överens med de nuvarande byggnadsstandarderna.
- d. I utvecklingsprojektet på verksamhetsstället i Outokumpu (på Tutkijantie 1) har de ringa bristerna i tillgängligheten beaktats och den nya byggnaden stämmer överens med de nuvarande byggnadsstandarderna. För att arbetarskyddet och sekretessen i kundrelationerna ska kunna garanteras är det inte möjligt att besöka alla lokaler i byggnaderna.

21.6.2023

- e. När det gäller verksamhetsstället i Rovaniemi (på Lepikontie 9) förhandlar GTK med hyresvärden om åtgärdandet av bristerna i tillgängligheten.

Kommunikation

- f. Under 2023 konkurrensutsätter vi GTK:s centraliserade översättningstjänster. Genom att upphandla översättningstjänster kan vi säkerställa att all relevant information vid behov översätts åtminstone till följande språkpar: finska-engelska, engelska-finska, finska-svenska, svenska-finska och finska-samiska.
- g. Vi främjar språklig likabehandling genom att lägga ut GTK:s samtliga meddelanden på finska, svenska och engelska på vår webbplats.
- h. I informationen till allmänheten använder vi i regel det mest använda samiska språket i regionen när vi deltar i olika projekt i samernas hembygdsområde.